

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: *Duminec'a.*

Pretiuu abonamentulu:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
" " " " jum. anu 2 „ 50 „
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „
" " " " j. a. 3 „ 50 „

Pretiuu insertiunilor:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele se se adreseze la Redac-
tiunea dela

„BISERIC'A si SCOL'A“

Er banii de prenumeratiune la

„TIPOGRAFIA DIECESANA IN ARAD.“

Nr. 1909.

Tuturoru p. t. inspectori de scóle.

Pre bas'a opiniunei consiliului regnicolaru de instructiune, Inaltulu Ministeriu recomeda pentru bibliotecile populari opulu „A mezei gazdaság alapvonalai“ de Szücs Miháy, tiparitu in Dobritinu la 1879. cea ce P. T. Dt'a esti poftitu se comunici cu p. t. invetiatori submanuati pentru a-si procurá acelu opu, daca va simti trebuinti'a lui.

Aradu, din siedinti'a Consistoriului tienuta in 5/17. Augustu 1882.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului.

Epistola dela tiara.

III.

Intre piedecile fundamentali a progresarei invetiamentulu nostru elementaru se numera si dotatiunea cea misera a invetiatoriloru. Cetiti „Biseric'a si Scól'a“ si aflati din concurse, cà pre multe locuri boariulu si vacariulu satulu ajungu la mai buna simbria, de cât invetiatoriulu, cu tóte cà invetiatoriulu trebuie se lucreze aprópe de dóne ori atáta timpu cât cei'a, abstra-gându ce feliu de lucru are unulu si altulu. De aici provine, cà invetiatoriulu mai trebuie se-si caute si pre alte cà agonisit'a sa, si de aici apoi urméza consecuentu, cà timpulu prescriu pentru scóla de multe ori se consuma in alte directiuni. Nu incape indoéla, cà avemu si noi statiuini invetiatoresci fórté bine dotate, dar chiar si acolo se ivescu de multe ori piedeci pentru invetiatoriu, cà nu-si capeta salariulu la tim-pulu seu.

Se nu ne descarcámu nici aici in capulu poporulu nostru, cà elu face bucurosu déca scfi se te intorci pre langa densulu. Aveti numai in vedere, cà pre cand alti concetatieni de ai nos-tri nu contribuescu nimicu pentru sustienerea

scóleloru elementarie, càci le capeta din saculu statulu in carele poti totu turná, cà nu se va umplé nici odata, pre atunci noi solvimu dare alaturea cu densii, dar mai trebuie se ne ingri-gimu si de educatiunea nóstra natiunala-religi-ósa, fara se ne bucurámu dóra de ceva isvóre de venitu deosebite de ale loru. Se cautámu dóra vomu aflá si aici vre unu modru de inbunatatire!

Amblandu prin cele mai multe comune de a-le nóstre afli gradinile intro stare deplorabila. Unii tierani au gradini de unu lantiu si mai bine si nu vedi intrensele de cât pote nisce cucuruzu semenatu ca de doru. Invetiatoriulu nostru scie din cele ce le-a invetiatu in economia, cà loculu acela fiindu lucratu convenabilu póte produce capitalu respectabilu; dar cine se mi-lu invetie pre omulu meu déca nu invetiatoriulu? Cine se fie chiamatu a mi-lu capacítá, déca nu acel'a, care e chiamatu se aprinda lumina in spiritulu celu obscuru? Este adevératu cà nu totu pamen-tulu póte produce ori ce plante; in locuri mai sterpe ori apatóse invetiatoriulu i-va aretá se puna dóra nisce pomi sau chiar arbori meniti pentru lucru s'au numai pentru arsu etc. Firesce cà indesiertu vom face cu gur'a si prin gradi-nile nóstre se veselescu polomidile! Esemplele trebuie se plesnéscu in facia, cand voimu se capacitámu! Albinele sunt isvoru fórté bogatu de venitu si prelanga aceea si fórté eftinu. Inve-tiati pre poporu se se deprinda in albinaritu si stuparitu, dar nici aici se nu fiti comodi, lasati esemplele se premérge! etc. etc.

Éta dar tot atáte cà, prin care asia éta pre nesimtite inaltiamu starea materiala a popo-rulu nostru; si poporulu va intielege in fine, cà invetiatoriulu este, carele nu a tacutu, a totu statu de densulu si adi si mane, ce l'a indema-natu la atari isvóra de venitu, de care parintii sei n'au sciutu. De aici va urmá, cà salariulu invetiatoriulu se va inbunatati, asia dara inve-

tiatoriulu nu va fi necesitatu se amble, ce sciu eu pre ce căi, pentru ca se-si completeze restulu celoru ce-i lipsescu spre sustinerea familiei; totu timpulu lu-va întrebuintiá pentru promovarea invetiamentului.

Ce ve mirati de căile pre care ve conducu? Au dóra asceptati alte imbunatatiri? Nu sciti cá de nicairea nu avem nici unu ajutoriu? *Ajutoriulu nostru dela Domnulu, celu ce a facutu ceriulu si pamentulu! Déca voiti se fiti, atunci lucrati cu tenacitate, si in tóte directiunile, dela care aterna bunastarea invetiamentului, si veti vedé cá trebuie se mérga! A bunaséma, cá unulu fia carele trebuie se scimu crutiá; din ceea ce agonisimu adi, se punemu ceva la o parte, cá nu scimu ce este ascunsu in venitoriu. Se mai dámu si la o parte cu câte tóte de cele a-le lucsului, cá nu ni sta bine, déca ajungemu se ni-se díca „fala góla, straitia usióra“!*

Legea fundamentala a esistentii nóstre nationali-confesiunali ni-permite se ne miscámu destulu de liberu intru desvoltarea nóstra religiósamoralá. Sciutu este cá omulu nu póte face nimicu atât de perfectu, in cât se nu se póta face vre-o observare. Asia e si cu statutulu nostru organicu! Unii lu-privescu de reu, ér altii de bunu. Eu dícu: poffiti *cei mari si cei mici* si luati din statutulu organicu numai pãrtilé, care potu conduce poporulu la tient'a dorita, ér cele defectuóse nu le considerati, si vomu vedé cá inaintámu! Aceste le dícu numai pentru ca se potu face unu servitiu la imbunatatirea salarielor invetiatoresci in sensulu urmatoriu:

Desvoltarea nóstra religiósamoralá o promovéza biseric'a si scól'a. Oficialii bisericeii — multu, pucinu — suntu sistemisati in posturile loru convenabilu; ici se afla o sessiune de pamentu, care lucrata ratiunalu aduce preotulu siguru atáta, cât face salariulu invetiatoriului; intraltu locu ce e dreptu nu esista sessiune, dar sunt accidentie, care scutescu pe preotu dela multe aventuri, pre care bietulu invetiatoriu trebuie se le indure. — A dou'a masina, care promovéza starea religiósamoralá, este scól'a, de si s'a constatat prin pedagogi distinsi, cá mai grea chiamare zace pe umerii scólei de cât pre a bisericeii; eu voescu se aparú cu totulu nepartialu, deci sustienu, cá scól'a are tocmai atáta greutate ca si biseric'a intru promovarea situatiunei religiósamoralé a poporulu. Acumu, déca pusetiunea preotiloru este asigurata, barem in parte, de ce se nu asiguramu si pre a invetiatoriului? Classificandu statiunile invetiatoresci in trei despartimente, *óre nu s'ar potea direge lucrulu prin Venerab. Consistoriu astfeluu, ca acolo se incurga pentru fia care comuna salariiele invetiatoriloru, cum incurgu — aprópe*

regulatu — si alte contributiuni cultuali si apoi de acolo se se solvéscá toti invetiatorii si inca la timpulu seu? Eu cugetu cá venerab. sinodu eparchialu ar potea luá in considerare opiniunea acést'a si in timpulu celu mai scurtu se o si puna in lucrare, dupa cum va afla-o mai practicabila! Cá ce amu profitá de aici, condeiu nu este ca se póta descrie, nici cuvinte, cari se póta vorbí; aceea numai inim'a celui ce simtiesce insemnatatea scólei o ar potea siópti, dar sióptele ér le-ar potea intielege numai ce-lu ce are inima omogena, cáci

„Numai fiii musei in sacr'a loru veghiare“

„Audu aste cuvinte, ei singuri le-ntielegu“

dice Cretianu.

Ca se aiba sperantia de reusita acésta parere, dora ar fi la loculu seu se tragemu atentiunea reuniuniloru nóstre invetiatoresci asupra ei; aceste se o discute si prin petitiuni se céra dela maritulu sinodu punerea ei in lucrare.

Expunerea de motive si proiectulu de lege pentru organisarea s-lui Sinodu alu bisericeii ortodoxe autocefale in Romania. *)

Dupa pactulu nostru fundamentalu, religiunea ortodoxa a resaritului este religiunea domuitoare a Statulu romanu.

Biseric'a romana, de care tiene majoritatea locuitoriloru tieiei, si insusi Romanii din diferitele provincii supuse altoru state, ca biserica domitóre, ia positiune esceptionala intre celelalte biserici si comunitati religióse tolerate.

De aci decurgu drepturi si datorii pentru statulu romanu facia cu biseric'a romana ortodoxa.

Statulu are datorii de a inlesni bisericeii romane midilóce de esistintia, de desvoltare si de respandirea sublimelor precepte ale salvatoriului lumii in poporu.

Dar asemenea are si dreptulu de a-i da o organizatiune conforma cu invetiaturile divinului ei capu, ca se ajunga a fi mai multu iubita si venerata de fideli si se-si póta indeplini mai cu succesu inalt'a sa misiune.

Pana in secolulu din urma, biseric'a ortodoxa romana n'a avutu o organizatiune fondata pe legi ale Statulu. Traditiuni, datine vechi, canónele bisericeii ortodoxe si câte odata legi ale imperatoriloru Bizantiului si apoi jurisprudentie ale patriarchiloru din Constantinopolu, erau considerate ca basa in organismulu nostru bisericescu: si episcopii romani se adunau din când in când si luau decisiuni in asemenea casuri.

Invasiunea barbariloru, apoi lupte necontentite in contra veciniloru, si in urma domnirea cea vitrega a fanariotiloru, n'a lasatu Romaniloru repausu se se ocupe de organisarea bisericeii.

*) Tóte cestiunile, ce atingu constitutinnea si disciplin'a bisericeii ecumenice a resaritului sunt cestiuni comune, la care au dreptulu si detori'a a-se pronuntia tóte bisericile particulare ortodoxe. Multiimind unni respectabilu Domnu din Bucuresci, cá ne-a impartasitu proiectulu de lege cu espunerea de motive relativu la modificarea santului Sinodu, ne rezervamu dreptulu a-ne ocupa si noi cu acésta cestiune, dorind cá ea se priméscá in biseric'a autocefala romana solutiunea convenabila dreptulu publicu bisericescu. Red.

miscamintele nationale câte au avut locu dela 48 incoei, cu deosebire la cele din comitatulu Aradului, încât putem dice, că n'a fost nici o adunare nationala, unde Alessiu Popoviciu se nu concura cu inteliginti'a si cu sfatulu seu, n'a fost congregatiune comitatensa unde, elu se nu alerge pentru a apară interesele poporului, cand se agită despre acestea. In adunarile bisericesci, in congrese, in sínóde, in consistorie, Alessiu Popoviciu niciodata nu lipsiá dela postulu seu, elu erá totdeuna celu antaiu!

Golulu ce a lasatu dara in urm'a sa este mare si intristarea nóstra cu atât mai durerósa, cu cât in timpulu de fatia avem putiena sperantia d'a-lu puté inlocui in viati'a nóstra publica prin altu factoru valorosu si tenace cum a fost densulu.

Inmormentarea defunctului s'a facutu Vineri la 10 óre nainte de méiedi in Comlosiu cu o pompa cuvenita, oficiand la servitiulu funebra 18 preoti sub conducerea protopresbiterului *Constantinu Gurbanu*, ér la finea servitiului parintele ierom. si ases. ref. *Augustin Hamseu*, printr'unu discursu funebru lucratu si predatu cu multa arta oratorica, a facutu elogiulu vietii pline de merite nationale si bisericesci a repausatului in Domnulu.

Pie-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

Éta aci si durerosulu anunciu alu familiei repausatului:

Liuba Popoviciu nas. Demetroviciu ca sotia; ficele: Emilia cu sociulu ei Timoteiu Miclea si cu fiic'a loru Hortensia, Aurelia cu sociulu ei Iosif Vulcan, Silvia cu sociulu ei George Feieru, cu ficele loru Lucia, Valeria, si cu fiulu loru Eugeniu, Elena cu sociulu ei Mihaiu Veliciu, cu fiic'a loru Cornelia si cu fiulu loru Romulu; surorile: Eufrosina ved. Siandoru cu famili'a sa, Tatiana ved. Dascalu cu famili'a; cumnatulu Petru Szerényi cu famili'a, cumnatele: Rosa Miatoviciu cu sotiulu Ioanu Budai si cu famili'a. Elena Miatoviciu cu sotiulu ei Carol Berta si famili'a, Elena Demetroviciu ved. Nicodinovicu; in numele si celoralalti consângeni, cu inim'a sfasiata de dorere insciintiéza incetarea din viétia a bunului si neuitatului consorte, parinte, soeru, mosiu, frate si cumnatu **Alessiu Popoviciu**, advocatu in Comlosiu comitatulu Arad, deputatu la sinodulu gr. or. din Arad si la congresulu gr. or. din Sibiu, membru alu epitropiei fonderiloru comune dieceseloru Aradu si Caransebesin etc. urmata dupa o bóla scurta, la 6. Septevre st. n. la 11 óre inainte de méiadi, in etate de 58 ani. Osemintele adormitului in Domnulu se voru asiediá la repausulu vecinicu in 8. Septevre st. n. la 9 óre inainte de méiadi in Comlosiu, in cript'a familiara. La acésta trista ceremonia se invita toti consangeni, amicii si cunscutii repausatului. Comlosiu, in 6. Septevre 1882. In veci amintirea lui!

Avisu!

Subscrisulu comitetu parochialu prin acést'a aviséza pre toti Dni concurenti la postulu vacantu de protopresbiter in tractulu Oravitia, cumca densi sub nici o inprejurare se nu reflecteze la parochia comunei Oravitia montana, căci subscrisulu comitetu parochialu pentru ocuparea acestui post a si scrisu concursu, si contra insirarei dotatiunei acestei parochie intre emolumintele protopresbiterale ca contra unui actu nelegalu din partea comitetului protopresbiteralu la tempulu seu a protestatu la forulu competenté.

Datu in Oravitia montana, din siedinti'a tienuta in 3. Septevre (22. Augustu) 1882.

Comitetulu parochialu gr. or. romanu.

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatur'a	Cerulu
Sambata	2. Sept.	770 mm.	21·3 R.	obdusu
Dumineca	3. "	771 "	21·3 "	seninu
Luni	4. "	768·3 "	21·3 "	seninu
Marti	5. "	766·6 "	18 "	seninu
Mercuri	6. "	766·6 "	20 "	seninu
Joi	7. "	765·6 "	20 "	seninu
Vineri	8. "	769·3 "	20 "	seninu

Concursé.

Pre bas'a decisului Venerabilului consistoriu diecesanu din Caransebesiu de dto 29. Iuliu a. c. Nr. 511 S. se eserie concursu pentru ocuparea definitiva a postului invetiatorescu la scól'a gr. or. romana din *Valeadenii*, protopresbiteratulu Caransebesiului cu următoarele emoluminte:

a) in bani gata 150 fl. v. a. b) 15—25 Hl. (25 meti) cucuruza in bómba, c) 32 metri cubici de lemne pentru focu, din care se incaldiesce si scól'a, d) 5 fl. v. a. pentru scripturistica, e) 2 jugere livada si 3/4 jugeru gradina pentru legumi, si f) cortelu liberu.

Recurentii voru subscrerne la subscrisulu inspectoru, recursele sale instruate cu tóte documentele prescrise in statutulu org. pana la 19. Septevre st. v. a. c. când se va tinea si alegerea.

Valeaboului, in Augustu 1882.

Ferdinand Musta, m. p. preotu gr. or. in Valeaboului si inspectoru scol. sub.

Concursu pentru statiunea invet. din comun'a *Robogani*, cu terminu de alegere 5. Sept. st. v. a. c. pe langa emolumintele următoare: 1) in bani 80 fl. v. a. 2) 13 cubule bucate 1/2 grâu 1/2 cucuruza. 3) 6 stengeni de lemne din care are a-se incaldi si scól'a 4) Venitele cantorale dela tóte functiunile.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si trimite recursele conformu regulamentulu congresualu pana la 4 Sep. subscrisulu inspectoru adresate comitetulu parochialu.

Din Siedintia Comitetului parochialu tienuta in Robogani la 6. Aug. st. v. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Eli'a Moga**, m. p. protopreb. si insp.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scól'a confesionala gr. or. din orasiulu *Giul'a-gemana*, protopresbiteratulu Chisineului, cottulu Bichisiu, se eserie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de 26. Septevre st. v. a. c.

Emolumintele anuali sunt: 1) Cortelu cu 2 chilii, camara, siopru pentru lemne si 100⁰ □ gradina pentru legumi. 2) In bani gata 400 fl. v. a. 3) Dela inmormentari mari de clas'a I. renumeratiune 3 fl., de

clas'a II. 2. fl. de clas'a III. 1 fl. ér dela cele mici 50 cr. v. a. 4) Pentru scrieminte 5 fl. 5) Ca spese de calatoria la conferintie 6 fl. v. a.

Aspirantii la statiunea acést'a sunt avisati a-si instrui recursurile in sensulu statutului org. si adresate comitetului par. a-le substerne Prénoratului Domnu protopresbiteru tractualu si inspectoru scolaru Petru Chirilescu, in Chitighazu (Két-egyháza) si a-se presentá in biserica pana la alegere spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Cei cu clase gimnasiale reale ori civile vor avea preferintia la candidare.

Giul'a-germana, 17. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

Petru Biberea, m. p.
parochu pres. com. par.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. insp. scol.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Slatina*, in protopretciteratulu Tot-Varadiei, cottulu Aradului, se deschide concursu pana la diu'a 15. *Septemvre st. v.*

Emolumintele sunt: 100 fl. 5 cubule grâu, si 5. cubule cucuruзу, 10 stangeni lemne din care se incaldiesce si scól'a, jumătate sessie de pamentu de dealu aratoriu si fenatie. — Spesele pentru conferintie invetiatoresci, si scripturistica se solvescu separatu.

Potentii conform §. 67. din Regulament. congrésualu din 1878. pentru invetiamentu, recusele sale le vor tramite la subscrisulu in Caprutia, posta ultima Berzova, numai pana terminulu susu indicatu, in care intervalu pentru conosciintia au voie a-se presentá la Biserica.

Slatina 22. Augustu 1882 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Vasilu Zorlentiánu**, m. p. insp. sel.

De óre ce recurentii la postulu invetiatorescu dela scól'a paralela capitala din *Lugosiú*, n'au, satisfacutu conditiunei de a-se presentá in s. biserica pentru a-si aratá desteritatea in cantulu bisericescu si tipicu, comitetulu parochialu n'a putut face candidatiune si recomandare de alegere, — deci se escrie concursu nou, cu terminulu pana la 12. *Septemvre st. v. a. c.*

Emolumintele si conditiunile sunt tot cele publicate in Nr. 29. 30. si 31. a fóiie „Biserica si Scól'a.“

Comitetulu parochialu.

Coriolanu Brediceanu, m. p.
presiedinte.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu din comun'a *Monio*, in protopresbiteratulu Oravit'a, se escrie concursu cu terminu de alegere pana in 8/20. *Septemvre a. c.* pre langa urmatoriulu beneficiu: a) salariu in bani gata 250 fl. b) pausialu scripturisticiu 15 fl. c) pausialu pentru mergerea la conferinti'a invetiatoriloru 10 fl. d) cortelu liberu si gradina de legumi. e) trei lantia livada, f) dela fiecare inmormormentare la care este invitatu si invetiatoriulu câte 50 cr. v. a. h) patru stangeni lemne pentru incaldirea chiliei de propunere.

Concurrentii la acestu invetiatoroscu, au a-si trimitte recusele provadiute cu documentele prescise in stat. org. adresate comitetului parochialu, la oficiulu

protoprebiteralu din Oravitia, pana in 17/5 Septemvre a. c. tot odata sunt avisati a-se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre in biserica spre a-si aratá desteritatea in cantu.

Monio, in 29/17. Aug. 1882.

Comitetulu parochialu.

George Craciunu,
presied. com. par.

Pentru deplinirea definitiva a postului invetiatorescu la scól'a confesionala romana gr. or. din *Ciudanovit'a*, ppbiteratulu Oravitiei; se escrie concursu cu terminu de alegere pe 12. *Septemvre a. c. st. v.*

Emolumintele sunt: a) Salariulu anualu in bani gata 250 fl. v. a.; b) 16 metri cubici de lemne, din care se se incaldiesca si scól'a; c) Pentru conferintiele invetiatoresci 12 fl.; d) Pentru curatorulu scólei 10 fl.; e) Pentru scripturistica 13 fl.; f) Doue jugere pamentu de fenatiu; g) Cortelu liberu in localitatea scólei cu gradina de legumi.

Recurentii au a-si tramite recusele sale instruite cu documintele prescise de stat. org. la subscrisulu inspectoru scolaru in Oravit'a; éra pana la alegere a-se presentá la s. biserica într'o dumineca séu serbatóre spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Maccim Popovicu**, m. p. admist. protop. si inspectoru scolaru in Oravit'a.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Neagra*, protop. B. Ineului diu'a alegerei 5. *Septemvre st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: 1) Salariulu anualu in bani gata 80 fl. 2) Pentru scripturistica 2 fl. 3) 7 cubule bucate grâu si cucuruзу. 4) $\frac{1}{2}$ sessiune pamentu aratoriu. 5) 7° lemne de focu din cari este a-se incaldi si scól'a, cortelu liberu cu unu intravilanu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, recusele sale instruite conformu stat. org. si adresate comitetului parochialu concerninte, le voru trimitte subscrisului ppresbiteru pana la 1. Septem. st. v. a. e. in Chisineu (Kisjenö).

Neagra, 15. Aug. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea**, m. p. ppbiteru.

Se escrie concursu, pentru ocuparea póstului invetiatorescu din comun'a *Coasdu*, comitatulu Bihorului, inspectoratulu Cefa, cu terminu de alegere pe 5. *Septemvre st. v. a. c.*

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 40 fl. v. a. 16 cubule de grâu, 6 jugere de pamentu aratoriu, 6 stangeni de lemne din care se va incadi si scól'a, una capitia de fenu din fenatiulu comunalu, dela tóta cas'a una portiune de paie, cuartiru liberu cu doua gradini, si stólele cantorale.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu, au de a substerne petitiunile concursuale instruite conformu statutului org. si a regulamentului de invetiamentu subscrisului inspectoru de scóle in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa, pana la terminulu susu indicatu.

Coasdu, in 16. Aug. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Papu**, m. p. inspectoru scol.

La Nru de facia alaturamu unu suplementu de $\frac{1}{4}$ cól'a.

Suplementu la „BISERIC'A si SCOL'A." Nr. 35.
Anu VI — 1882.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu din comun'a **Branesci**, in protopresbiteratul Fagetului, se escrie concursu cu terminu pana in **8/20. Septembrie** a. c. pe langa urmatoriulu beneficiu :

In bani gata 320 fl. v. a. pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. pentru scripturistica 5 fl. gradina de legumi de 1/2 de jugeru si cortelu liberu.

Concurentii au se-si trimita petitiile instruate in intielesulu statutului deadreptulu catra Consistoriulu diecesan in Caransebesiu.

Caransebesiu, din siedinti'a consistoriala tienuta in 29. Iuliu 1882.

Consistoriulu diecesanu.

Se escrie concursu pentru vacant'a statiune invetiatorésca din comun'a **Musc'a**, protopresbiteratul Vilagosiului, cu terminu pana in **5/17. Septembrie 1882.** in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: a) cortelu liberu cu doue gradini mari pentru legumi, b) in bani gata 120 fl. v. a. c) jumetate sesiune de pamentu aratoriu, doue pepinisce si una canipisce, d) 9 orgii de lemne, din care este a-se incalzi si scol'a. e) 5 fl. pentru scripturistica, 8 fl. pentru cercetarea conferintieloru si 8 fl. pentru curatitulu scoléi, f) dela fie care inmormentare 50 cr. dela care se va face liturgie 1 fl.

Doritorii de a ocupá acésta statiune invetiatorésca sunt avisati a-si asterne recursele loru instruite conform stat. org. adresate Comitet. parochialu si ale tramite oficiulu protopresbiteralu in Világos pana in 1/13 septembrie a. c. totu odata sunt avisati a-se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre in biserica spre a-si areta desteritatea in cantarile bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasia Mera**, m. p. parochu, conduc. oficiulu protopresb.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scol'a a II-a din comun'a **Tautiu**, inspectoratul Agri-siului cu terminulu de alegere pe **29. Aug. st. v.**

Emolumintele sunt urmátorele: 1) in bani 220 fl. v. a. 2) 10 orgii de lemne, 3) pentru conferintia 7 fl. 50 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati recursurile sale instruate conform statutului organicu si adresate comitetulu parochialu din Tautiu, — pana la terminulu alegerei a-le trimite Dlui inspectoru Florianu Montia in Sicul'a, post'a ultima Boros-Jenó; éra in vre-o Dumineca séu serbatóre a-se presentá la sant'a Biserica de acolo pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Tautiu, la 8. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Montia**, m. p. inspec. scl.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din comun'a **Ros'a**, protop. B. Ineului se escrie concursu, diu'a alegerei **29 Augustu st. v. a. c.** Emolumintele sunt:

1) In bani gata 120 fl. 2) 10 cubule bucate parte grâu parte cucurudiu. 3) 8° lemne de focu din care este ase incaldi si scol'a. 4) Cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acésta statiune recursele loru adresate comitetulu parochialu concerninte si intruate conformu stat. org. le voru trimite subscri-

sului ppbiteru pana la 22 Aug. st. v. a. c. in Chisineu (Kisjenö).

Rosia 1 Aug. 1882.

In contielegere cu mine **Ioanu Cornea** m. p. ppbiteru.

Pentru statiunea invetiatorésca din **Revetisiu**, protopresb. B. Ineului se escrie concursu cu terminu de alegere pe **29 Aug. st. v. a. c.** Emolumintele sunt: 1) Salariulu anualu in bani 120 fl. 2) 10 cubule bucate. 3) 6 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scol'a 4) Cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, recursele loru instruate conformu stat. org. si adresate Comitetulu parochialu le vor trimite suberisulu protopresbiteru pana in 22. Aug. st. v. a. c. in Chisineu (Kisjenö.) si au a-se presentá pana la alegere in vre-o Dumineca la Sta biserica pentru a-si aratá desteritatea s'a in cantulu bisericescu.

Revetisiu, 1. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea** m. p. ppresbiteru.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scol'a a doua rom. gr. or. confes. din **B. Ineu**, se publica concursu, diu'a alegerei **29 Aug. st. v. a. c.** Emolumintele sunt: 1) Salariulu anualu in bani gata 300 fl. v. a. 2) Pentru scripturistica 6 fl. 3) Diurne la conferintiele invetiatoresci 6 fl. 4) Pentru maturatulu, si incalditulu scoléi 15 fl. 5) 10° lemne de unde se a-se incaldi si scol'a, si in fine cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a documenta: a) cá au testimoniu de calificatiune din studiele pedagogice, b) testimoniu de calificatiune din limb'a magiara, c) se fie versati in cunostinti'a notelor, pentru a infintia, si conduce unu coru vocalu in cantarile bisericesci, pentru ce va primi anualu o remuneratiune de 50 fl. inse acésta suma, numai dupa aratanda desteritate in inaintarea cantariloru, va ave dreptu a o pretinde dela comun'a bisericésca din spelele cultulu; coristi si cei mai bine calificati vor fi preferiti, se poftesce dela recurrenti a-se presentá in vre-o dumineca la sta. biserica pentru asi arata desteritatea in cantulu bisericescu, ér recursele adresate comitetulu parochialu se voru trimite pana la 25 Aug. st. v. a. c. subscrisulu ppresbiteru in Chisineu (Kisjenö).

B. Ineu, 1/13. Aug. 1882,

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea** m. p. ppbiteru.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din **Luncsiór'a**, inspectoratul Pestesiului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **8. Septembrie st. v.** in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sunt:

1) in bani gata 200 fl. v. a. preliminati in spelele comunale, si solviti invetiatoriulu in rate trei lunarie, 2) folosirea unei gradine de 1500 stangeni . de clas'a I. 3) pentru incalditulu invetiatoriulu 20 metri de lemne, 4) Quartiru naturalu si 5) pentru incalditulu scoléi comun'a e datóre a aduce lemne câte vor trebui.

Doritorii de a ocupá acésta statiune se-si trimite recursele instruite in sensulu statutului organicu inspectorului cercuale O. D. Teodoru Filippu p. u. Élesd pana in diu'a suspomenita.

Luncsióra in 6 Augustu st. v. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Filippu** m. p. insp. cerc. de scl.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu vacantu din comun'a *Harmadia*, in protop. Lugosului, se escrie concursu cu terminu pana la **5 Sept. st. v. a. c.** cand se va tienea si alegerea.

Emolumintele sunt 140 fl. v. a. 20 de meti cucuruza in bómbe, 8 stangeni de lemne din care are a se incaldi si scól'a, cuartiru liberu cu gradina de 1/2 jugeru.

Recursele ajustate in sensulu statutului org. bis. au a-se adresa catra on. comitetu parochialu gr. or. din din *Harmadia* si a-se espedá Dlui protop. *Georgiu Pesteanu* in *Lugosiu*.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu *D. protop.* si inspectoru scolaru.

Se escrie concursu pe statiunea invetiatoreasca dela scól'a de fete din *Izvin*, cu terminu de alegere pe **5/17. Septemvra a. c.**

Emolumintele anuali sunt: in bani 150 fl. v. a. 50 meti de bucate, 7 orgii de lemne din care se incaldiesce si scól'a, 2 jugere de pamentu, cortelu liberu si gradina.

Invetiátórele se-si trimita recursele, ajustate conform prescrijeloru stat. org. subscrisului inspectoru de scóle per *Vinga* in *Seceani*, avendu inainte de alegere se se prezenteze in comuna spre a-se face cunoscuta poporului. — Daca nu va competi nici o invetiátóre, potu fi alesi si invetiatori.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Gradinariu**, m. p. inspectoru de scóle.

Pentru deplinirea vacantei parochii de clas'a III. din *Apadia*, proteratulu *Caransebesiului*, se publica concursu cu terminu de **30 de dile**.

Dotatiunea se cuprinde din: O sesia completa parochiala computata pe anu cu unu venit de 128 fl. Unu intravilanu parochialu 20 fl. birulu in cucuruza sfermantu dela 120 case a 15 oche face 45 meti a 3 fl. 135 fl. Stol'a si alte accidentii facu la anu 60 fl. Sum'a 343 fl.

Concurrentii au la substernerea suplicei loru a a-se conformá §§. 15 lit. c. 17 si 18 din regulamentu pentru parochii.

Apadia in 27. Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegeve cu preaon. Domnu prot. **Nicolae Andreeviciu**.

Pe bas'a decisului adusu in puterea §. 63. a statutului organicu in sedinti'a comitetului protopresbiteralu alu tractului *Oravitia*, tienuta in 1. Aprile a. c. si in urmarea incuviintiarei date de venerabilulu consistoriu diecesanu de datulu *Caransebesiu*, 27. Iuliu 1882 Nr. 737 B. prin acést'a se escrie concursu pentru ocuparea vacantului *postu de protopresbiteru* romanu gr. or. in tractulu *Oravitia*.

Doritorii de a concure la acestu postu, voru avé a substerne rugarile loru de concursu, instruite cu documinte in forma autentica despre cualificatiunea si despre ocupaciunea loru de pana aci, M. On. Domnu administratoru protopresbiteralu *Macsim Popoviciu*, in *Oravitia montana* (*Oraviczabánya*) ca presiedintele comitetului protopresbiteralu, in terminu mai multu de **45 de dile** socotite dela prima publicare a acestui concursu in fóia „*Telegrafulu Romanu*.” *)

Competentii au se dovedésca cumca posedu celu

*) In publicatiunile trecute s'a psu din eróre „*Biserica* si *Scól'a*.” Red.

putienu cualificatiunile normate in § 15. lit. a) din regulamentulu pentru parochii. Intre asemenea cualificati voru fi preferiti aceia, cari vor mai probá cá au facutu studii la vre-o facultate filosofica ori juridica, séu cá s'a destinsu prin edarea vrunui opu folositoriu pre terenulu bisericescu ori scolasticu; cu deosebire vor fi preferiti intre asemenea cualificati aceia, carii sunt fii ai diecesei, séu au servitu ca preoti celu putinu cinci ani in diecesa, si asia cunoescu pre deplinu referintiele locale diecesane.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1) Birulu anualu de la preotii: a) cu parochia de clas'a I-a 8 fl. b) cu parochia de clas'a II-a 6 fl. c) birulu anualu de la toti ceialalti preoti prevediuti cu parochii 4 fl.

Sta inse in libera voia a preotiloru ca ei se presteze birulu si in natura amesuratu punctului 32 alinea c. din *Rescriptulu* declaratoriu.

2) Tacsele pentru sedulele de cununia dupa usulu de pana aci, adeca 1 fl. v. a. de fiecare sedula de cununia.

3) Pausalele de calatoria ce pentru estinderea actuala a protopresbiteratului pana la alta dispusetiune se presteza prin consistoriulu diecesanu in sum'a annuala de 300 fl. v. a.

4) Dotatiunea incopiata cu parochi'a protopresbiterala din *Oravitia montana*.

In fine se obsérva cá pentru comunele ce apartínu astadi protopresbiteratului *Oravitiei*, si cari la timpul se vor anectá la infintiandu-lu protopresbiteratulu *Bogsei montane*, fiitoriuulu protopresbiteru nu va avé se pretinda nici o recompensa.

Datu in *Oravitia montana* din sedinti'a comitetului protopresbiteralu tinuta in 7/19. Augustu 1882.

Comitetulu protopresbiteralu gr. or. romanu alu tractului *Oravitiei*.

In contielegere cu comisariulu consistorialu: **Filaret Musta** m. p.

Nepresentendu-se recurrenti pentru de a potea face alegere de invetiatoriu la scóla romana gr. or. din comun'a *Sosdia*, protopresbiteratulu *Jebeliu*, se escrie concursu a 2-a óra, cu terminu pana in **finea lui Augustu st. v. 1882**.

Emolumintele impreunate cu acestu postu invetiatorescu sunt urmatórele: 1) in bani gata 80 fl. 2) pentru 12½ chile lumini, 56 Chile lardu, 56 Chile sare si 9 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scól'a, pretiuite in bani gata 100 fl. 90 cr. 3) 12-3 Hl. grâu si 12-3 Hl. cucuruza, 4) pausialu de scripturistica 8 fl. 5) Pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. 6) 4 jugere de pamentu fenatia. 7) Gradina pentru legumi si cuartiru liberu, 8) dela inmormentari unde va fi pofritu 50. cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati recursele loru prevediute cu tóte documintele prescise de statutulu org. bisericescu ale adresá comitetului par. si a-le tramite parintelui prot. si inspectoru scolaru *Alesandru Ioanoviciu* in *Zsebel* pana la mai susu indicatulu terminu.

Dela recurrenti se recere a-se presentá in vre-o Domineca ori serbatórea in Sta bisericu din locu pentru de a-si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Sosdia in 6 Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

Vicentiu Prohabu, m. p. preotu.

In contielegere cu Rv. D. ppbiteru **Alesandru Ioanoviciu**.